

Prekluze

Je-li podmínkou počátku prekluzivních lhůt (mimo jiné) získání prospěchu povinným, pak je i znalost obchodní korporace o určitém druhu a rozsahu tohoto prospěchu rozhodnou skutečností pro počátek subjektivní lhůty. Takovou znalost obchodní korporace nabude, zjistí-li skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit získání prospěchu a orientačně (přibližně) i jeho rozsah.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 2832/2020-368 ze dne 26.11.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně A. O., se sídlem XY, identifikační číslo osoby XY, zastoupené Mgr. M.L., advokátem, se sídlem v O., proti žalované A., se sídlem XY, identifikační číslo osoby XY, zastoupené Mgr. F.S., advokátem, se sídlem v O., o zaplacení 2.000.000 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Prostějově pod sp. zn. 6 C 99/2017, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2020, č. j. 27 Co 46/2019-341, tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2020, č. j. 27 Co 46/2019-341, jakož i rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 17. 10. 2018, č. j. 6 C 99/2017-294, se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobou ze dne 17. 5. 2017, doručenou soudu téhož dne, se žalobkyně domáhá, aby soud - z titulu vydání prospěchu podle § 5 odst. 1 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákona o obchodních korporacích) [dále jen „z. o. k.“] získaného porušením zákazu konkurence (podle § 199 z. o. k.) jejím jednatelem, R. M. (dále také jen „prospěch“ a „R. M.“) - uložil žalované zaplatit jí 2.000.000 Kč s příslušenstvím.

[2] Okresní soud v Prostějově rozsudkem ze dne 17. 10. 2018, č. j. 6 C 99/2017-294, žalobu zamítl (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

[3] Soud prvního stupně vyšel (mimo jiné) z toho, že:

- 1) Předmětem podnikání žalobkyně i žalované je prodej, pronájem a oprava vozidel.
- 2) R. M. je od 18. 1. 2011 doposud jednatelem žalované.
- 3) R. M. od 31. 3. 2015 do 20. 3. 2017 vykonával funkci jednatele žalobkyně.
- 4) D. A. M. byla v období od 31. 3. 2015 do 8. 9. 2016 společníkem žalobkyně.
- 5) R. D. je od 15. 12. 2015 jednatelem D. A. M.
- 6) A. H. je od 8. 9. 2016 společníkem žalobkyně.
- 7) Z. H. byl v září 2016 předsedou představenstva A. H.
- 8) Z. H. nejpozději od září 2016 věděl, že R. M. je jednatelem žalované a že žalovaná podniká v

obdobném předmětu činnosti jako žalobkyně.

9) Dne 29. 3. 2017 odeslala žalobkyně žalované výzvu k vydání prospěchu.

[4] Soud prvního stupně nejprve konstatoval, že - v případě, kdy je zákaz konkurence porušen jednáním popsáním v § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. - začíná (roční) objektivní lhůta podle § 5 odst. 2 z. o. k. (dále jen „objektivní lhůta“) běžet okamžikem, kdy se jednatel stal členem statutárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání jako (oprávněná) společnost s ručením omezeným nebo osobou v obdobném postavení. Počátkem (tříměsíční) subjektivní lhůty upravené v tomtéž ustanovení (dále jen „subjektivní lhůta“, společně dále jen „prekluzivní lhůty“) je okamžik, kdy se (oprávněná) společnost s ručením omezeným o tomto porušení a o osobě porušující uvedený zákaz dozví.

[5] K námitce žalobkyně soud upřesnil, že počátek objektivní lhůty není (obecně) spojen se vznikem prospěchu nebo jiného výsledku porušení (porušování) zákazu konkurence. Počátek běhu subjektivní lhůty se proto neváže na znalost obchodní korporace o rozsahu jednání porušujícího zákaz konkurence, době jeho výkonu ani o (alespoň přibližné) výši získaného prospěchu. Opačný závěr by v případě porušení zákazu konkurence jednáním upraveným v § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. podle názoru soudu prvního stupně „otevřel společnosti možnost nepřipustně účelově prodlužovat subjektivní lhůtu“.

[6] Pro určení počátku prekluzivních lhůt není podle soudu použitelná právní úprava ani judikatura týkající se počátku běhu promlčecí lhůty k uplatnění nároku na náhradu škody. Právo obchodní korporace na vydání prospěchu a právo na převod práv podle § 5 odst. 1 z. o. k. (dále též jen „práva z porušení zákazu konkurence“) jsou právy (co do své povahy) odlišnými od práva na náhradu škody. Prekluze práv z porušení zákazu konkurence neznamena, že (oprávněná) obchodní korporace nemůže uplatnit jiné způsoby obrany proti porušení zákazu konkurence, jimiž mohou být například žaloba na náhradu škody, „reflexní žaloba“, zdržovací žaloba nebo trestní oznámení.

[7] Soud prvního stupně uzavřel, že vědomost Z. H. (předsedy představenstva společníka žalobkyně) o tom, že R. M. je jednatelem žalované, která podniká s obdobným předmětem činnosti jako žalobkyně, je přičitatelná žalobkyni. Subjektivní lhůta k uplatnění práva žalobkyně na vydání prospěchu tudíž začala běžet nejpozději v září 2016; jelikož žalobkyně toto právo do tří měsíců (u žalované) neuplatnila, zaniklo prekluzí.

[8] K odvolání žalobkyně odvolací soud napadeným rozhodnutím rozsudek soudu prvního stupně co do výroku I. potvrdil (první výrok), co do výše nákladů řízení před soudem prvního stupně změnil (druhý výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (třetí výrok).

[9] Odvolací soud (částečně) zopakoval dokazování, přičemž dospěl k (novému) skutkovému zjištění, podle něhož se R. D. dne 13. 4. 2016 dozvěděl, že R. M. je jednatelem žalované a že žalovaná podniká v obdobném předmětu činnosti jako žalobkyně. Ve zbývajícím rozsahu odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně.

[10] Podle názoru odvolacího soudu je i vědomost R. D. (jednatele společníka žalobkyně) o tom, že R. M. je jednatelem žalované, která podniká s obdobným předmětem činnosti jako žalobkyně, přičitatelná žalobkyni. Subjektivní lhůta k uplatnění práva žalobkyně na vydání prospěchu tak začala běžet již 13. 4. 2016 a uplynula 13. 7. 2016.

[11] K objektivní lhůtě odvolací soud (shodně se soudem prvního stupně) uvedl, že jelikož jsou jednání porušující zákaz konkurence popsána v § 199 odst. 1 z. o. k. jednáními pokračujícími (trvajícími), je pro počátek běhu objektivní lhůty rozhodný okamžik „prvního porušení“ (tj. počátku

porušování zákazu konkurence).

[12] R. M. podle odvolacího soudu poprvé porušil (začal porušovat) zákaz konkurence ve smyslu § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. „již v okamžiku, kdy byl jmenován do funkce jednatele žalobce“; objektivní lhůta k uplatnění práva žalobkyně na vydání prospěchu tak začala běžet 31. 3. 2015 a uplynula 31. 3. 2016.

[13] S odkazem na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 28 Cdo 3634/2012, podle nichž platí, že se právo promlčí (zanikne) uplynutím té lhůty (objektivní nebo subjektivní), která uplyne dříve, odvolací soud - dovozuje: „bylo na žalobci, aby své právo dle § 5 odst. 1 z. o. k. u povinné osoby uplatnil nejpozději do 31. 3. 2016, tedy fakticky ještě před tím, než mu začala plynout subjektivní prekluzivní lhůta“ - uzavřel, že právo žalobkyně na vydání prospěchu prekludovalo uplynutím objektivní lhůty.

II. Dovolání a vyjádření k němu

[14] Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), majíc za to, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, nebo které v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyly vyřešeny. Jde o otázky (posuzováno podle obsahu) zda:

- 1) je pro počátek běhu subjektivní lhůty podle § 5 odst. 2 z. o. k. - vedle vědomosti (oprávněně) obchodní korporace o tom, že (obecně) byl porušen zákaz konkurence - nutná také její (alespoň přibližná) vědomost o obsahu a rozsahu jejích práv z porušení zákazu konkurence.
- 2) je pro počátek běhu subjektivní lhůty podle § 5 odst. 2 z. o. k. rozhodný okamžik, kdy (oprávněně) obchodní korporace mohla či měla nabýt vědomost o rozhodných skutečnostech nebo okamžik její skutečně prokázané vědomosti o rozhodných skutečnostech.
- 3) lhůty podle § 5 odst. 2 z. o. k. k uplatnění práv z porušení zákazu konkurence vzniklých z pokračujícího (trvajícím) porušování zákazu konkurence běží od počátku porušování nebo běží pro každé dílčí porušení a získaný prospěch zvlášť.

[15] Dovolatelka namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a navrhuje, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek i rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

[16] Dovolatelka se domnívá, že - je-li porušen zákaz konkurence podle § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. - není počátek subjektivní lhůty vázán pouze na znalost společnosti s ručením omezeným o tom, že se její jednatel stal členem statutárního orgánu jiné právnické osoby a že tato jiná právnická osoba podniká s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání, neboť „tyto dvě skutečnosti totiž samy nevypovídají nic o tom, zda vzniklo oprávněnému nějaké konkrétní právo (ve smyslu nároku podle § 5 z. o. k.)“. K porušení zákazu konkurence může totiž dle dovolatelky dojít, aniž by byl získán prospěch nebo práva, která by bylo možno převést.

[17] Podle dovolatelky je pro započetí běhu subjektivní lhůty nutné, aby oprávněná obchodní korporace měla - vedle informace o porušení zákazu konkurence a o osobě tento zákaz porušující - také vědomost o (alespoň přibližném) obsahu a rozsahu práv podle § 5 odst. 1 z. o. k. Opačný závěr je třeba odmítnout, neboť by znamenal, že prekluzivní lhůta může začít běžet před vznikem práv podle § 5 odst. 1 z. o. k. Na podporu svých tvrzení dovolatelka odkazuje na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. 25 Cdo 1169/2000, a ze dne 14. 8. 2007, sp. zn. 30 Cdo 2758/2006, týkající se počátku běhu promlčecí lhůty, jejichž závěry se podle dovolatelky uplatní i při posuzování

prekluzivních lhůt.

[18] Dovolatelka dále brojí proti (údajnému) závěru odvolacího soudu, podle kterého subjektivní lhůta běží od okamžiku, kdy se obchodní korporace mohla a měla dozvědět o skutečnostech rozhodných pro uplatnění práv podle § 5 odst. 1 z. o. k. Dovolává se analogické aplikace § 106 odst. 1 a § 107 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, a použití závěrů judikatury vykládajících tuto právní úpravu (například rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. 33 Odo 766/2002, nebo ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 477/2001) a uzavírá, že počátek běhu subjektivní lhůty je (musí být) spojen se „skutečnou“ vědomostí o skutečnostech rozhodných pro uplatnění práv podle § 5 odst. 1 z. o. k.

[19] Při pokračujícím (trvajícím) porušování zákazu konkurence podle § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. běží podle dovolatelky prekluzivní lhůty „zvláště pro každý dílčí zisk prospěchu“. Závěr odvolacího soudu, který váže počátek objektivní lhůty na počátek jednání, kterým je porušován zákaz konkurence, považuje dovolatelka za „absurdní, protizákonný a za odporující elementární spravedlnosti“. Znamená totiž, že pokud by se společnost s ručením omezeným o porušování zákazu konkurence do jednoho roku od počátku porušení nedozvěděla, nemohla by po uplynutí této doby na základě tohoto (a případného dalšího) porušování již vzniknout práva podle § 5 odst. 1 z. o. k. Pro podporu své argumentace dovolatelka poukazuje na závěry rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2006, sp. zn. 33 Odo 52/2005, ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4499/2010, nebo ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2883/2011, týkající se počátku běhu promlčecí lhůty, jež se podle ní uplatní i pro lhůty prekluzivní.

III. Přípustnost dovolání

[20] Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (od 30. 9. 2017) se podává z části první, článku II bodu 2 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[21] Dovolání bylo podáno včas, osobou splňující podmínku podle § 241 odst. 2 písm. a) o. s. ř.; dovolací soud se proto zabýval jeho přípustností.

[22] Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

[23] Dle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

[24] Přípustnost dovolání nezakládá druhá z dovolatelkou formulovaných otázek. Je tomu tak proto, že na jejím posouzení napadené rozhodnutí nespočívá, a proto se její řešení nemůže projevit v poměrech dovolatelky založených napadeným rozhodnutím (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4384/2015, uveřejněné pod číslem 102/2016 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 29 Cdo 3754/2016). Dovolatelka při její formulaci totiž přehlíží, že provedeným dokazováním bylo zjištěno, kdy se žalobkyně o jednání a osobě porušující zákaz konkurence „skutečně“ dozvěděla; tento okamžik odvolací soud označil za počátek subjektivní lhůty pro uplatnění práva žalobkyně (viz odstavec 14 napadeného rozhodnutí).

[25] Dovolání je však podle § 237 o. s. ř. přípustné pro řešení v pořadí první a třetí z dovolatelkou formulovaných otázek výkladu § 5 z. o. k., které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny.

IV. Důvodnost dovolání

[26] Podle § 5 z. o. k. obchodní korporace může požadovat, aby jí ten, kdo porušil zákaz konkurenčního jednání, vydal prospěch, který v důsledku toho získal, anebo aby na ni převedl z toho vzniklá práva, ledaže to vylučuje povaha získaných práv; to platí obdobně pro každého jiného nabyvatele tohoto prospěchu nebo práva, ledaže tento nabyvatel jednal v dobré víře (odstavec 1). Právo podle odstavce 1 lze u povinné osoby uplatnit do 3 měsíců ode dne, kdy se obchodní korporace o porušení tohoto zákazu dozvěděla, nejpozději však do 1 roku od porušení; k později uplatněnému právu se nepřihlíží (odstavec 2).

[27] Podle § 199 odst. 1 písm. b) z. o. k. jednatel bez svolení všech společníků nesmí být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání nebo osobou v obdobném postavení, ledaže se jedná o koncern.

[28] Podle § 619 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

[29] Právo obchodní korporace na vydání prospěchu a právo na převod práv podle § 5 odst. 1 z. o. k. jsou - vedle práva domáhat se splnění povinnosti vyplývající ze zákona a společenské smlouvy (povinnosti nekonkurovat) a práva na náhradu škody způsobené konkurenčním jednáním - specifickými právy, jež by, nebýt výslovného zákonného ustanovení, neexistovala (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1744/2008).

[30] Objektivní a subjektivní lhůty upravené v § 5 odst. 2 z. o. k. jsou lhůtami prekluzivními, což znamená, že jejich marným uplynutím práva podle § 5 odst. 1 z. o. k. zanikají. K tomuto zániku soud přihledne, i když to osoba, která - v důsledku porušení zákazu konkurence - získala prospěch, nebo nabyla právo (dále jen „povinný“) nenamítne [srov. například Lasák, J. § 5 in Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T. a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. I. díl (§ 1 až 343). 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 106].

[31] V nálezu ze dne 1. 6. 2020, sp. zn. II. ÚS 3845/19, se Ústavní soud zabýval otázkou běhu prekluzivní lhůty pro uplatnění restitučního nároku církve na vydání pozemku v situaci, kdy výkladem zákona nebylo možné dospět k závěru o počátku prekluzivní lhůty. V tomto rozhodnutí Ústavní soud formuloval a odůvodnil obecný závěr, podle něhož „protiřečí účelu zákona a postrádá smyslu, aby moment rozhodný pro počátek běhu lhůty pro uplatnění nároku ztratil časovou spojitost s rozhodnou skutečností k němu se vážící“. Za základní zásadu v rámci ústavně konformního dotváření práva (určení počátku prekluzivní lhůty) pak Ústavní soud označil pravidlo (upravené v § 619 odst. 1 o. z), podle kterého lhůta počíná běžet ode dne, kdy mohlo být právo uplatněno, resp. vykonáno poprvé.

[32] Rovněž i Nejvyšší soud v mnoha svých rozhodnutích (řešících otázky promlčení práva na náhradu škody) označil za nepřijatelný závěr, ztotožňující událost, z níž škoda vznikla, pouze s protiprávním úkonem či událostí, vyvolávajícími škodu (protiprávní stav), neboť pak by promlčecí doba (nyní lhůta) mohla začít běžet dříve, než vznikla škoda, škoda by mohla vzniknout až po uplynutí objektivní promlčecí doby, nebo by nemusela vzniknout vůbec (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 1990, sp. zn. 1 Cz 20/90, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2003, sp. zn. 25 Cdo 325/2002, uveřejněný pod číslem 46/2004 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, ze dne

23. 8. 2007, sp. zn. 25 Cdo 2507/2005, uveřejněný pod číslem 38/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 31 Cdo 4835/2014, uveřejněné pod číslem 99/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

[33] Podle § 5 odst. 1 z. o. k. práva na vydání prospěchu a převod práv vznikají (nejdříve) okamžikem, kdy povinný prospěch získal, nebo právo nabyt. Gramatickým výkladem § 5 odst. 2 z. o. k. však lze dospět pouze k tomu, že objektivní lhůta začíná běžet okamžikem, kdy dojde k porušení zákazu konkurence, a že počátkem subjektivní lhůty je okamžik, kdy se (oprávněná) obchodní korporace o porušení zákazu konkurence a o osobě, která zákaz konkurence porušila, dozví. Podle těchto interpretačních závěrů je počátek objektivní prekluzivní lhůty (a tedy i zánik práv) vázán na skutečnost, která per se nemá za následek vznik práv, jež mají být v této lhůtě uplatňována. V některých případech by tak (jak správně uvádí dovolatelka) prekluzivní lhůty začaly běžet, nebo uplynuly dříve, než by práva podle § 5 odst. 1 z. o. k. vznikla. Z tohoto důvodu je třeba právě naznačený výklad odmítnout a hledat jiný způsob určení počátku běhu prekluzivních lhůt.

[34] Tuto nepravou (teleologickou) mezeru v zákoně (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. 32 Cdo 1519/2012, rozsudek ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 32 Cdo 2422/2015, či usnesení ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3225/2016, uveřejněné pod číslem 54/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. III. ÚS 2264/13, nebo v teorii Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 230) je třeba per analogiam vyplnit právní normou, jež je svým smyslem a účelem co nejbližší úpravě, jež se na právní vztah přímo vztahuje.

[35] Obecným účelem lhůt je podle Ústavního soudu „snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích (což hraje zejména důležitou roli z hlediska dokazování v případech sporů), urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů“ (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. II. ÚS 183/13).

[36] Obecný účel lhůt se ve vztahu k prekluzivním lhůtám projevuje i tak, že tyto lhůty – v souladu s principem *vigilantibus iura scripta sunt* – mají motivovat subjekty k včasnému vykonání subjektivních práv. Tento princip se výrazněji uplatní u subjektivních prekluzivních lhůt.

[37] Právě popsany účel prekluzivních lhůt je obdobný účelu lhůt promlčecích (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 7. 2002, sp. zn. III. ÚS 21/02). Oba typy lhůt se liší (pouze) v intenzitě, jakou právní úprava prosazuje jejich účel; tzn. například v tom, zda má uplynutí lhůty na právo přímé účinky, nebo vedle jejího uplynutí musí (k jeho oslabení či zániku) nastat další právní skutečnost. K porovnání účinků obou typů lhůt srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2016, sp. zn. 21 Cdo 5088/2015, nebo ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. 28 Cdo 1659/2019.

[38] Výše popsanou mezeru v zákoně je proto na místě vyplnit analogickou aplikací pravidla obsaženého v § 619 odst. 1 o. z., které nejlépe odpovídá smyslu a účelu právní úpravy, a dovodit, že počátek prekluzivních lhůt nastane (nejdříve) okamžikem, kdy práva podle § 5 odst. 1 z. o. k. mohla být uplatněna u soudu, tedy, že prekluzivní lhůty podle § 5 odst. 2 z. o. k. začínají běžet (nejdříve) okamžikem, kdy povinný v důsledku porušení zákazu konkurence získá prospěch nebo nabude právo. Účel, kterému prekluzivní lhůty slouží, tak bude naplněn – lhůty budou bránit existenci dlouhotrvajících právních povinností vymahatelných soudně a stimulovat oprávněnou obchodní korporaci k včasnému uplatnění jejich práv. Současně oprávněná obchodní korporace získá objektivní možnost práva podle § 5 odst. 1 z. o. k. vymoci.

[39] Je-li podmínkou počátku prekluzivních lhůt (mimo jiné) získání prospěchu povinným, pak je i znalost obchodní korporace o určitém druhu a rozsahu tohoto prospěchu rozhodnou skutečností pro

počátek subjektivní lhůty. Takovou znalost obchodní korporace nabude, zjistí-li skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit získání prospěchu a orientačně (přibližně) i jeho rozsah. Srov. rozsudky ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 25 Cdo 1331/2005, nebo ze dne 23. 6. 2016, sp. zn. 25 Cdo 4890/2014, ve kterých Nejvyšší soud vyřešil tutéž otázku ve vztahu k počátku subjektivní promlčecí doby (lhůty) práva na náhradu škody.

[40] Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že vycházel-li odvolací soud (a i soud prvního stupně) z názoru, že objektivní prekluzivní lhůta podle § 5 odst. 2 z. o. k. pro uplatnění práva na vydání prospěchu začala žalobkyni běžet okamžikem, kdy se R. M. stal jejím jednatelem, a že subjektivní prekluzivní lhůta podle § 5 odst. 2 z. o. k. začala běžet okamžikem, kdy se žalobkyně dozvěděla o tom, že se R. M. stal jednatelem žalované, a o tom, že žalovaná podniká s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání jako žalobkyně – aniž se zabýval okamžikem nabytí prospěchu povinným – je jeho závěr o zániku práv žalobkyně z porušení zákazu konkurence (přinejmenším) předčasný a tudíž nesprávný.

[41] Jelikož řešení dovoláním otevřených otázek, na nichž napadené rozhodnutí spočívá, není správné a dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozhodnutí odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozhodnutí soudu prvního stupně; Nejvyšší soud proto zrušil i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

[42] V další fázi řízení se bude soud zabývat především otázkou pasivní věcné legitimace. Posoudí, zda je ve věci pasivně legitimována právě žalovaná, neboť podle § 5 odst. 1 z. o. k. je osobou povinnou vydat prospěch nebo převést právo ten, kdo porušil zákaz konkurenčního jednání – tedy zásadně subjekt, jemuž je konkurenční jednání zákonem zakázáno (srov. § 199, § 441 nebo i § 58 z. o. k.) – a případně i ten, kdo prospěch nebo právo od osoby porušující zákaz konkurenčního jednání nabyt nikoli v dobré víře.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)